

Adders en handschoenen

Sinds enkele jaren wordt er op het Mantingerveld populatieonderzoek naar adders verricht. Adders worden daarbij gevangen om een foto van de kopschilden te maken. Zodoende kunnen zij individueel worden herkend. Bij vangst, zullen adders in de meeste gevallen een bijtpoging doen. Gedurende het onderzoek dat in 2007 startte, zijn twee soorten handschoenen gebruikt, namelijk lederen lashandschoenen en HexArmor handschoenen.

Lederen lashandschoenen

De lederen lashandschoenen (rundnerfleder met splitleder kap) zijn bij Lasalec gekocht. Voor de veiligheid gebruikten we altijd een dubbel paar, namelijk een dikke en een dunne nappa-lederen variant. De dunne handschoen werd dan in de dikke handschoen gestopt voor extra veiligheid. Van 2007 t/m 2008 zijn circa 100 adders met deze handschoenen gevangen. Hoewel we zelf nooit door de handschoenen heen gebeten zijn hebben we meerdere keren gezien dat de giftanden het leer penetreerden. Daarnaast bleken het stugge handschoenen te zijn, waardoor je weinig gevoel hebt bij het hanteren van adders. Dit kan er toe leiden dat je greep harder of zachter was dan nodig.

HexArmor

Om veiliger te kunnen werken werd in 2008 een alternatief gezocht. Na een zoektocht op internet kwamen we in 2008 HexArmor type R8E 3180 handschoenen tegen. HexArmor handschoenen zijn opgebouwd uit drie pantserlagen van kunststof schildjes. Volgens de omschrijving en reviews op het internet zouden deze handschoenen in zeer hoge mate 'puncture resistant' zijn. Een nadeel is dat de aanschafkosten erg hoog zijn, ca. \$200,- per paar (excl. verzend- en

**Harold en Cees tijdens hun adderonderzoek
(Foto: Arjan van de Lugt)**

importkosten!). Ondanks dat bleek het geen verkeerde beslissing. Na enkele tests met injectienaalden waren we snel overtuigd dat deze handschoenen daadwerkelijk veel meer weerstand bieden dan de lederen lashandschoenen. Een ander zeer groot voordeel is de grotere mate van gevoel bij het

HexArmor handschoen (Foto: Arjan van de Lugt)

Lederen handschoen (Foto: Geurt Wolsink)

hanteren van de adders (minder stress voor de adders). In 2011 kwam er een aangepaste versie van de HexArmor R8E 3180 handschoen welke wij ditmaal in Engeland bij snakeprofessional.com hebben besteld. De schildjes zijn bij deze variant iets groter. Bovendien hebben we de indruk dat ze wat soepeler zijn. Met ieder type hebben we inmiddels ruim 200 adders gehanteerd. De eerste HexArmor R8E hebben we gebruikt van 2008 tot en met 2010. De nieuwe HexArmor R8E 3180 handschoen hebben we in 2011 voor het eerst gebruikt. Een nadeel van HexArmor handschoenen is de geringe slijtvastheid. Op de palm en onderzijde vingers van de handschoenen zitten kleine siliconen puntjes die voor optimale grip zorgen. Echter, deze laag beschadigt gemakkelijk als ruwe objecten zoals stenen worden opgepakt.

Hoewel de HexArmor handschoen de hoogst mogelijke graad van bescherming biedt, moeten we wel vermelden dat het hanteren van gifslangen met handschoenen altijd een risico met

zich meebrengt. We achten de kans erg gering dat een adder door de HexArmor handschoen heen zal bijten, maar een 100% garantie is er niet. Er staat dan ook duidelijk in het label van de handschoenen 'puncture resistant' en niet 'puncture proof'. Desalniettemin zijn wij na al die jaren nog geen handschoen tegengekomen die betere bescherming biedt dan deze handschoenen.

Harold van der Ploeg & Cees Vermeer

Nawoord redactie:

Het oppakken van adders en andere slangen is alleen toegestaan met vergunning van de terreinbeheerder en een ontheffing van de Flora- en faunawet.

Hygiënisch het veld in

Het zal voor velen wennen zijn, maar het is helaas noodzakelijk: hygiënisch werken in het veld om de verspreiding van ziekteverwekkers voor amfibieën en vissen te voorkomen. De huidziekte chytridiomycose, veroorzaakt door de schimmel *Batrachochytrium dendrobatidis*, veroorzaakt wereldwijd massale sterfte onder amfibieën, ook in Europa. Deze schimmel is ook in Nederland aanwezig.

Eind 2010 is ranavirus in Nederland aangetoond. Er zijn verschillende ranavirussen. Ranavirussen kunnen massale sterfte veroorzaken in populaties vissen, amfibieën of reptielen. De uitbraken zijn meestal van korte duur en komen vooral voor rond de zomer. Ruim duizend groene kikkers en enkele kamsalamanders stierven in september 2010 in een vijver bij het bezoekerscentrum van Dwingelderveld.

Het is bij beide ziektes duidelijk dat de mens een belangrijke rol speelt als verspreider van de schimmel of van het virus. Om die reden kunnen activiteiten in het veld een potentieel risico vormen voor amfibieën. Eenvoudige desinfectiemaatregelen die kleding en veldmaterialen reinigen, zijn zeer effectief in het verminderen van de verspreiding van schimmels of virussen naar nu nog 'schone' gebieden.

RAVON heeft op de website een eenvoudig protocol staan waarin de preventieve maatregelen staan die u kunt nemen om ervoor te zorgen dat u geen ziektes verspreidt. Hier staan ze in het kort opgenoemd:

- Neem verschillende sets veldmaterialen mee (bijv. voor elke poel een nieuw/schoon net)
- Desinfecteer tussen locaties met 70% alcohol of met VirkonS
- Verplaats geen amfibieën, vissen of waterplanten

